

ברוכים הבאים לחוברת הקורס

כאן, ריכזנו עבורכם את כל הידע ואת משימות נאמני הבטיחות. בנוסף בסיום למידת כל נושא מופיעות הפניות לביצוע משימות בסביבת העבודה. משימות אלה יופיעו כאן, בחוברת. תוכלו לבצע את המשימות בעמדת עבודה או באחד האזורים במפעל.

איך לעבוד בחוברת?

- תוכלו לבחור - האם לשמור את החוברת על המחשב האישי ולהקליד ישירות במסמך או להדפיסה ולמלאה בכתב יד (שימו לב שהחוברת מכילה עמודים רבים).
- בכל אחד מהנושאים יש לפעול בהתאם להוראות הכתובות, לבצע את הבדיקות באחת מעמדות העבודה בסביבת העבודה ולענות על השאלות.
- בסיום הקורס, החוברת תישאר אצלכם, ותשמש אתכם לעבודה בשטח כנאמנות ונאמני בטיחות.

*** החוברת מנוסחת בלשון זכר אך כמובן מיועדות גם לנשים המשמשות כנאמנות בטיחות במקומות העבודה.**

למידה מהנה!

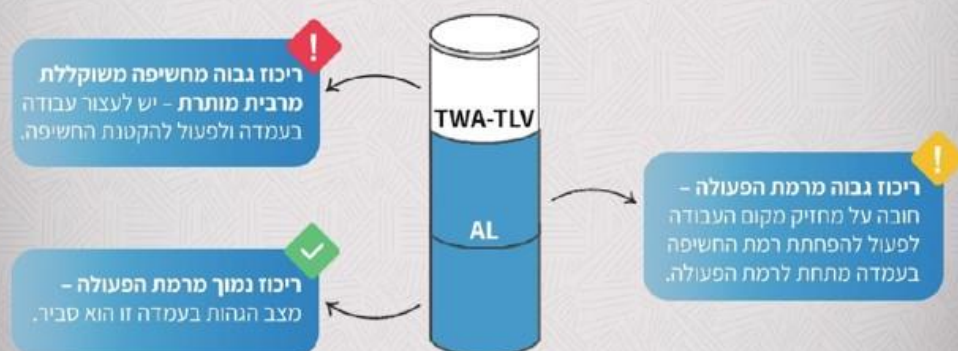
3	גהות תעסוקתית.....
7	ציוד מגן אישי.....
9	בדיקת כלים.....
13	בטיחות באש.....
17	בטיחות בחשמל.....
21	כלים מיטלטלים.....
25	חומרים מסוכנים.....
28	גידור מכונות.....
31	עבודה בגובה.....
33	סקר סיכונים.....
34	סקר מפגעים.....
35	הדרכת עובדים.....
36	בירור תאונות.....
38	סיכום.....

מה כולל דו"ח ניטור סביבתי?

השוואה בין 3 פרמטרים: תוצאות הדיוגוס, חשיפה משוקללת מירבית מותר ורמת הפעולה. בעמודה השמאלית של הדו"ח, יצוין האם יש חריגה מרמת הפעולה (נדרש לטפל בכך). לאחר אישור המעבדה הארצית של מינהל בטיחות, וועבר הדו"ח למפעל.

חובה על המפעל להעביר העתק של דו"ח הניטור הסביבתי למפקח העבודה האזורי.

דו"ח ניטור סביבתי

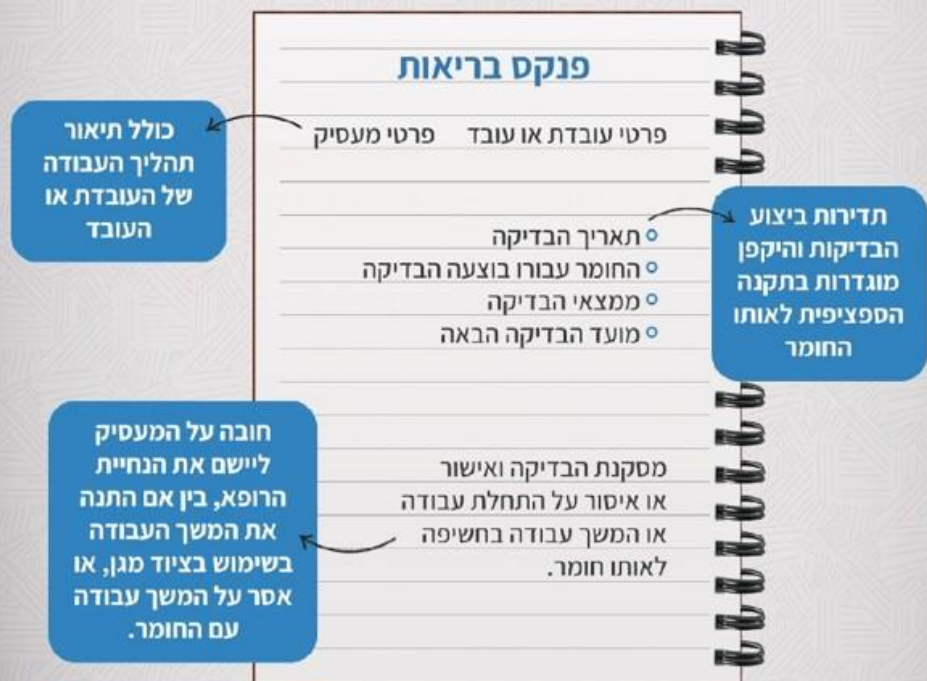
[illegible]

על מנת לשפר את מצב הגהות במפעל, יש ליישם את ההמלצות המקצועיות שמוצעות ע"י המעבדה בפרק האחרון של הדו"ח.

מה ירשם בפנקס הבריאות?

הפנקס הוא מסמך רשמי המכיל את מסקנות הבדיקה הרפואית של העובדים. הבדיקה מתבצעת ע"י רופא תעסוקתי בקופות החולים או במכון רפואי מוסמך, הפנקס שמר אצל המעסיק. בדיקות רפואיות של העובדים בחומרים מסוימים מתבצעות במקרים הבאים:

- 1 בחשיפה לחומרים בריכוז מעל לרמת הפעולה.
- 2 עובדות ועובדים באחד מתהליכי העבודה המוגדרים כ"עבודה בחומר", כפי שמפורט בתוספות של התקנות הנמצאות בתוספת הרביעית של - תקנות הבטיחות בעבודה - ניטור סביבתי וניטור ביולוגי.
- 3 עובדות ועובדים חדשים המיועדים לעבוד בעמדה שיש בה "עבודה בחומר".

החלטה על איסור חשיפה לחומר נמסרת גם למפקח עבודה אזרחי וחובה על המעסיק להרחיק את העובדת או העובד מהעמדה בה קיימת חשיפה לחומר. לאחר שניתנה לעובדים אפשרות להתנתקות מהצטברות החומר, ניתן לערוך בדיקה חוזרת ולשוב לעבודה עם חשיפה לחומר, בהתאם להחלטת הרופאה.

סקר מקדים

התלוו לסקר הגהותי בסיור במפעל, סייעו לו בהיכרות עם תהליכי העבודה במפעל ובאיסוף המידע.

כאן תוכלו לסמן את המשימות שבוצעו:

- ☐ היכרות עם תהליכים במפעל
- ☐ זיהוי חומרים שעלולים להוות סיכון גהותי
- ☐ קביעת עמדות העבודה בהן יבוצע הדיגום בעת הניטור הסביבתי
- ☐ קביעת מספר הדגימות לביצוע

דוח ניטור סביבתי

קראו את דוח הניטור הסביבתי וודאו שהמחזיק במקום העבודה פועל בהתאם להמלצותיו. (ניתן להיעזר בעזר העבודה לסיוע בקריאת דוח ניטור סביבתי)

כאן תוכלו לסמן את המשימות שבוצעו:

1. האם תוצאות הניטור תקינות (אין חריגה מרמת הפעולה)?

- ☐ כן
- ☐ לא

2. אם בדוח מסומן כי יש חריגה מרמת הפעולה, נוודא שבוצעו הפעולות הבאות ונסמן:

- ☐ טיפול במקור הפליטה, החלפת החומר או איטום מקור הפליטה

רשמו אילו פעולות בוצעו על מנת לטפל במקור הפליטה:

- ☐ טיפול במסלול התפזרות החומר באוויר (התקנת מערכות אוורור, מערכות יניקה, או מנדפים)

רשמו אילו פעולות בוצעו על מנת לטפל בהתפזרות החומר באוויר:

☐ הרחקת העובד או העובדת ממקור הפליטה (או צמצום זמן החשיפה לחומר)

רשמו אילו פעולות בוצעו על מנת להרחיק את העובדים ממקור הפליטה:

במידה ולא בוצעו כל הפעולות על מנת לשמור על בריאות העובדות והעובדים, התריעו על כך בפני המעסיק.

בדיקת פנקסי בריאות

כאן תוכלו לסמן את המשימות שבוצעו:

1. עיינו בפנקסי הבריאות של העובדים המחויבים בבדיקות רפואיות וסמנו:

☐ הבדיקות בוצעו בתדירות המתאימה (תדירות הבדיקות מוגדרת בתקנה הייעודית של הגורם המזיק)

☐ הנחיית הרופא כי העובד או העובדת רשאים לעבוד עם הגורם המזיק

2. מצאתם שעובד נמצא בעמדת העבודה שלו בה הוא עובד עם גורם מזיק למרות איסור של הרופא

התעסוקתי? פעלו בהתאם:

☐ נדווח על כך מיידית למעסיק

☐ נוודא את הרחקתו של העובד מעמדת העבודה בה מתקיימת עבודה עם גורם מזיק

בזמן סיור במפעל:

נבדוק שסופק ציוד מגן
אישי ושנעשה שימוש נכון בו

1

נוודא שהציוד מאוחסן
באופן תקין וראוי

2

אם יש צורך, נסביר לעובדות
והעובדים על שימוש נכון
בציוד מגן אישי וחשיבותו

3

ציוד מגן אישי – הבדיקות הנדרשות

סיירו במפעל וודאו שנעשה שימוש נכון בציוד המגן האישי על ידי העובדות והעובדים. ניתן להיעזר בטבלה המגדירה שימוש בציוד מגן אישי בהתאם לגורמי הסיכון. (הטבלה מופיעה בסביבת הקורס).

כאן תוכלו לסמן את המשימות שבוצעו:

1. בדקו את תקינות הציוד. סמנו:

- ☐ הציוד מאוחסן באופן תקין
- ☐ הציוד בעל תו תקן ישראלי או מותאם לתקנים המופיעים בתקנה

2. בחרו אחת מעמדות העבודה במפעל, עיינו בגיליון הבטיחות ורשמו:

א. עמדת העבודה שנבחרה:

ב. איזה ציוד מגן אישי נדרש לשימוש בעמדה זו?

ג. בצעו את הבדיקות הבאות וסמנו:

- ☐ העובד או העובדת שנמצאים בעמדת העבודה משתמשים בציוד מגן אישי מתאים בהתאם לכתוב בגיליון הבטיחות ובתקנות "ציוד מגן אישי"
- ☐ במידת הצורך, נדריך את העובדים לשימוש נכון בציוד

מצאתם ציוד תקול או שאינו ראוי לשימוש? הודיעו על כך מיד למעסיק או למעסיקה וודאו שהציוד הוחלף.

נבדקו בזמן

קצת על סמך המסמכים בבדיקה זו: יש סיכוי בהפעלת המערכת אף להפעלה עד להקטנת
בבית שהמסמך כ"י מתקן מבוצע ראשי לטוב בדיקה ליד סמך 60 של פקודת הגנתות במבוא (סמך 487)

2

באמצעות בדיקת הודעות המחזיק במקום העבודה על כלים שהתגלו בהם ליקויים או צווים שהוטלו ע"י מפקח העבודה:

צו בטיחות – אסור להשתמש בכלי עד לתיקון ליקויים וביצוע בדיקה חוזרת תקינה.

צו שיפור – נדרש תיקון ליקויים עד לתאריך נקוב.

אי-ביצוע הצווים היא עבירה פלילית.

3

אם המפעל מחויב להחזיק בתכנית לניהול בטיחות, נעקוב אחר פירוט הבדיקות בפרק המוקדש לבדיקות תקופתיות לכלים טעוני בדיקה.

4

נבדוק את הסמכת המפעיל, אם רלוונטי.

בדיקת כלים טעוני בדיקה (על-פי פקודת הבטיחות בעבודה) – הבדיקות הנדרשות

בחרו את אחד הכלים במפעל הנדרשים לבדיקה על פי פקודת הבטיחות בעבודה וענו על השאלות:

1. הכלי הנבחר:

2. אתרו את תסקיר הבדיקה של הכלי (בתיק הבטיחות של המפעל או בצמוד לכלי) ורשמו:

תאריך ביצוע הבדיקה האחרון:

תאריך ביצוע הבדיקה הבאה:

☐ הבדיקה בוצעה על ידי בודק מוסמך

3. האם נמצאו ליקויים בבדיקה?

☐ כן

☐ לא

4. האם נשלח צו בטיחות או צו שיפור מטעם מפקח העבדה האזורי?

☐ כן

☐ לא

5. במידה שנמצאו ליקויים, או על סמך צו הבטיחות או צו השיפור, אילו ליקויים נמצאו?

☐ הליקויים תוקנו על ידי המעסיק

6. אם בחרתם סוג של מכונת הרמה, בצעו את הבדיקות הבאות וסמנו:

☐ הבדיקות התקופתיות בוצעו בזמן בהתאם לפקודת הבטיחות של הכלי ונמצאו תקינות

☐ מפעיל המכונה הוא בעל ההסמכה המתאימה

☐ משקל המטען מתאים לעומס המותר של מכונת ההרמה

☐ עובדים אינם נמצאים בקרבה למטען המורם

7. אם בחרתם סוג של אביזר הרמה, בצעו את הבדיקות הבאות וסמנו:

- ☐ הבדיקות התקופתיות בוצעו בזמן בהתאם לפקודת הבטיחות של הכלי ונמצאו תקינות
- ☐ האביזר מתאים למשימה
- ☐ משקל המטען שמתחבר לאביזר מתאים לעומס המותר
- ☐ האביזרים מאוחסנים כראוי במחסן אביזרי הרמה ומתנהל רישום תקין
- ☐ הרמת אדם במלגזה מתבצעת רק באמצעות סל הרמה

בדיקות מטף

מטפים הם האמצעי הנפוץ ביותר לכיבוי שריפות.
על מנת לוודא את תקינות המטפים וזמינותם למקרה שריפה, עלינו לבצע מספר בדיקות:

1 בדיקת מלאות ולחץ

נוודא שהמחוג של שעון המטף נמצא באזור ירוק.
אם המחוג מצביע על אדום, יש להודיע על כך מיד
למחזיק במקום עבודה. מילוי מטפים מתבצע רק
על ידי חברות מוסמכות לכך.

2 תוקף בדיקת המטף

תווית או מדבקה המוצמדים למטף יציגו את תוקף
הבדיקה שלו. בדיקה תקופתית, מתבצעת על ידי
חברות מוסמכות, בתדירות המוגדרת בנוהל המפעל,
אך לפחות פעם בשנה.

3 בנוסף, נוודא בתוכנית הבטיחות ש:

- ☒ המטפים מתאימים לסוגי השריפה האפשריים במפעל.
- ☒ המטפים ממוקמים בהתאם לתוכנית פריסת ציוד כיבוי אש.

4 בסיוורים נבדוק ש:

- ☒ דרכי הגישה למטפים פנויות וחופשיות.
- ☒ העובדות והעובדים יודעים להשתמש במטפים ולהפעילם – את זה נוודא על ידי תשאול.

5 איך ידעו העובדות והעובדים כיצד לנהוג בזמן שריפה?

- כל הפעולות מפורטות בנוהל חירום פעולות בזמן שריפה.
כדי לוודא התנהלות על פי הנוהל בזמן שריפה, עלינו:
- ☒ לבדוק בפנקס ההדרכה שכל העובדות והעובדים עברו הדרכה בתחילת עבודתם,
ולאחר מכן לפחות פעם בשנה.
- ☒ לקיים תשאולים בזמן סיוורים לגבי פעולות בזמן שריפה, כגון - מיקום מטפים, דרכי
מילוט, מקום התאספות ועזרה ראשונה.
- ☒ להשתתף בכל תרגילי החירום.

בדיקת תקינות המטפים

אחת לחודש, יש לבצע בדיקת תקינות המטפים במפעל. בצעו את הבדיקה וסמנו:

- ☐ מיקום המטפים מתאים לתכנית פריסת כיבוי אש
- ☐ דרכי הגישה למטפים פנויות

בחרו מטף אחד ורשמו:

1. מה סוג החומר במטף?

2. לאילו סוגי שריפות מתאים החומר?

סמנו:

- ☐ סוג המטף מתאים לסוג השריפה האפשרי
- ☐ טרם עברה שנה מתאריך הבדיקה האחרון שמופיע על תווית המטף

בצעו את הבדיקות הנדרשות למטף וענו על השאלות:

1. באיזה אזור נמצא מד הלחץ במטף?

2. וודאו שלא נעשה שימוש קודם במטף. רשמו כיצד בדקתם זאת:

3. רשמו אילו בדיקות ביצעתם כדי לוודא את תקינות הנצרה:

זכרו: אם אחת מהבדיקות הנ"ל אינה תקינה, או אם חלפה שנה מאז הבדיקה התקופתית יש להתריע על כך ולבקש להחליף למטף חדש.

נוהל חירום בעת שריפה

ענו על השאלות הבאות:

1. באילו נושאים מתמקדת ההדרכה בנושא "פעולות בזמן שריפה"?

2. עיינו בפנקס ההדרכה וודאו:

- ☐ הדרכה בנושא פעולות בזמן שריפה נערכת לפחות פעם בשנה
- ☐ כל העובדות והעובדים עברו את ההדרכה

3. בצעו תשאול של העובדים וודאו שהם מכירים את הנהלים. במידה ויש פערים בין הידע של העובדים לכתוב בפנקס ההדרכה, רשמו אילו פערים זיהיתם:

☐ המחזיק במקום העבודה דאג לצמצום פערי הידע באמצעות הדרכה על הנושאים החסרים

עבודה חמה ובאש גלויה

המשימות שלנו

נוהל ביצוע "עבודה חמה" – המשימות שלנו

בחרו עמדת "עבודה חמה" וענו על השאלות:

העמדה שבחרתם:

ענו על השאלות:

1. איזו עבודה מתבצעת בעמדת העבודה שנבחרה?

☐ למבצעי העבודה הונפקה הרשאת "עבודה חמה" על פי הנוהל

2. איזה ציוד מגן אישי משמש את מבצע או מבצעת העבודה?

☐ הציוד תקין ומתאים לסוג העבודה

3. אם ישנם חומרים דליקים בסביבה, אילו פעולות בוצעו על מנת למנוע התפרצות דליקה?

4. אילו אמצעים לכיבוי אש נמצאים בקרבת עמדת העבודה?

5. סמנו בדיקות נוספות שביצעתם:

☐ בזמן העבודה נוכח במקום "צופה אש"

☐ העובד או העובדת וצופה האש יודעים כיצד לפעול בתנאי היווצרות שריפה

☐ במשך שעה לאחר ביצוע העבודה בוצעו סריקות לווידוא שאין חשש לדליקה

דרגות, רישיונות חשמלאים והיתרים

כנאמני בטיחות, נוודא ש:

עבודות חשמל מבוצעות על ידי עובדת בעלת רישיון בתוקף המתיר לעסוק בעבודות חשמל, בהתאם לדרגת ההסמכה:

מי מבצע? חשמלאי-_____	מה הוא רשאי לבצע?	מהן מגבלות הזרם?
עוזר	עזרה בביצוע עבודות חשמל במתקנים בפיקוח חשמלאי בעל רישיון מוסמך ומעלה	נמוך
מעשי	עבודות חשמל במתקנים	נמוך
	חתימה על תוכניות מלבד תכנון הארכת יסוד	נמוך עד 1*140 אמפר (חד-פאזי)
	עבודות חשמל ותכנון מתקנים	נמוך עד 3*80 אמפר (תלת-פאזי)
		נמוך עד 3*250 אמפר (תלת-פאזי)
		נמוך עד 3*400 אמפר (תלת-פאזי)
נמוך עד 3*630 אמפר (תלת-פאזי)		
הנדסאי	עבודות חשמל ועריכת תוכניות חשמל	כל רמת מתח
מהנדס	בדיקות מתקן חשמל	נמוך עד 3*80 אמפר (תלת-פאזי)
בודק סוג 1		נמוך עד 3*250 אמפר (תלת-פאזי)
בודק סוג 2		כל רמת מתח
בודק סוג 3	אחזקת והפעלת מתקן חשמל במפעל בפיקוח ובהנחיית חשמלאי-מהנדס	גבוה
מסויג-מתח גבוה	עבודות חשמל במפעל בתנאים והיתרים שאושרו	לפי תנאים והיתרים שאושרו
מסויג למעסיק	עבודות במערכות קירור ומיזוג אוויר בפיקוח חשמלאי שירות-קירור ג	נמוך
שירות-קירור א	תכנון וביצוע עבודות חשמל במערכות קירור ומיזוג אוויר	נמוך עד 1*40 אמפר (חד-פאזי)
שירות-קירור ב		נמוך עד 3*80 אמפר (תלת-פאזי)
שירות-קירור ג	אחזקת והפעלת המיתקן החשמלי שבמתקני הקירור בפיקוח ובהנחיית חשמלאי-מהנדס	נמוך
שירות-קירור ומיזוג אוויר תעשייתי		

בדיקות חשמל בשטח המפעל

עיינו בתיק הבטיחות של המפעל. וודאו שהבדיקות בוצעו בתדירות המתאימה וסמנו:

- ☐ מערכות החשמל נבדקו על ידי חשמלאי מוסמך בעל הסמכה מתאימה
- ☐ קיים אישור חשמלאי על ביצוע בדיקות הארקה

סיירו במפעל ובחרו עמדת עבודה לבדיקה:

1. העמדה שנבחרה:

2. בדיקת מפגעים. סמנו את הבדיקות שביצעתם:

- ☐ הרצפה בסביבת העבודה יבשה
- ☐ חיבורים חשמליים מכוסים וסגורים
- ☐ כבל מאריך הינו שלם לכל אורכו וללא פגם בבידוד
- ☐ נקודות החיבור לחשמל אין עמוסות ביותר מדי צרכנים
- ☐ מנורות חשמל מותקנות בגובה של 2 מטרים לפחות מעל הרצפה
- ☐ סביבת העבודה נקייה ממכשולים: כבלים פרוסים, מוליכים לא מבודדים, שקעים שבורים, לוחות חשמל פתוחים

3. אם מצאתם מפגעים בסביבת העמדה, רשמו אילו מפגעים גיליתם:

4. רשמו כיצד טיפלתם במפגעים שהתגלו:

5. בדיקת ציוד חשמלי. סמנו את הבדיקות שביצעתם:

- ☐ כלי עבודה החשמליים תקינים, ללא שבר או תקלות הנראות לעין
- ☐ כבל מאריך נפרס במידה והוא מלופף על תוף
- ☐ כל הציוד מוארק
- ☐ העובדות והעובדים מכירים את כללי הבטיחות בעבודה ועברו הדרכה על השימוש בכלים (נתשאל)

6. בדיקת כלי עבודה מיטלטלים. סמנו את הבדיקות שביצעתם:

- ☐ על הכלי יש סימון של בידוד כפול
- ☐ על הכלי מודבקת מדבקת תו תקן
- ☐ מנורות חשמל ידניות מיטלטלות מוזנות ממתח נמוך מאוד שלא יעלה על 50 וולט

בדיקות נוספות שביצעתם:

7. חדרי חשמל ולוחות חשמל. סמנו את הבדיקות שביצעתם:

- ☐ מותקן שילוט האוסר כניסת אנשים בלתי מורשים למתקנים וחדרי חשמל
- ☐ קיימת נגישות ללוחות, ארונות וחדרי חשמל של 1 מטר לפחות
- ☐ לא מאוחסנים חפצים בארונות או חדרי חשמל
- ☐ לוחות החשמל סגורים וכל חדרי החשמל נעולים
- ☐ במקרה של שריפה, העובדים מכירים את נוהל כיבוי שריפה ויודעים שאין להתיז מים על לוחות או מתקני חשמל

8. במידה שמתבצעות עבודות תיקון ותחזוקה, וודאו וסמנו:

- ☐ הציוד מנותק ממקור אנרגיה
- ☐ בעת תיקון או תחזוקה המפסק יהיה נעול ע"י התקן נעילה אמין אשר יהיה בשליטת מבצע העבודה
- ☐ נעילת המפסק מסומנת בשלט אזהרה נראה לעין "אסור להפעיל", "אין להפעיל – המכונה בטיפול", עם שם החשמלאי, התאריך והשעה

9. בדיקות לביצוע בגמר העבודה. בדקו וסמנו:

- ☐ כל המכשירים החשמליים מנותקים. לדוגמה: תנורים, מחשבים, מדפסות, מזגנים, תאורה

נוהל חירום

ודאו וסמנו:

- ☐ ערכת עזרה ראשונה כוללת אמצעי עזרה ראשונה נגד כוויות ומשטפת עיניים ניידת
- ☐ מינוי והכשרתו של מגיש עזרה ראשונה (בתיק הבטיחות)
- ☐ פרסום טלפונים של: מגיש עזרה ראשונה, מד"א

אילו פעולות יש לבצע בהגשת עזרה ראשונה לנפגעי חשמל?

ביצוע עבודות חשמל- המשימות שלנו

בחרו עמדה בה מתבצעת עבודה עם חשמל וענו על השאלות:

1. העמדה שבחרתם:

☐ בעבודה במתקן מתח גבוה, העבודה מתבצעת על ידי שני חשמלאים לפחות, כאשר אחד משמש כמשגיח.

2. מהי ההסמכה של מבצע או מבצעת העבודה?

☐ ההסמכה מתאימה לביצוע העבודה

3. איזה ציוד מגן אישי משמש את מבצע או מבצעת העבודה?

☐ העובד משתמש בכל הציוד הנדרש

☐ הציוד תקין

במקרה של תקלה או חוסר בציוד יש להפסיק את העבודה, להתריע בפני המעסיק ולבקש את החלפת הציוד

יש לוודא שהשימוש בכל כלי מיטלטל הוא אך ורק למטרה אליה הוא נועד!

במכשירים חשמליים יש לוודא:

1 אחסון ושמירה על תקינות:

- ☑ תו תקן והוראות יצרן.
- ☑ אחסנה במקום מוצל ומוגן.
- ☑ בדיקה תקופתית ע"י חשמלאי מוסמך:
במפעלים – פעם ב-6-12 חודשים,
באתרי בנייה – פעם ב-3 חודשים.
- ☑ אחסנה נפרדת לכלים המיועדים לתיקון
או בלאי.

2 בסיוורים ובאופן שוטף:

- ☑ המפעילים מקפידים על יציבה נכונה,
ידיים נקיות ויבשות.
- ☑ המפעילים משתמשים בכלי על פי
הוראות ההפעלה.
- ☑ התקע לא נמשך מהשקע באמצעות
כבל ההזנה.
- ☑ הכלי מנותק מהחשמל בגמר העבודה,
בעת החלפת חלקים או במקרה של
תקלה.
- ☑ לא התבצע בכלי מיטלטל אף תיקון
או שינוי מאולתר.
- ☑ המפעילים הודרכו על השימוש בכלים.
- ☑ לוח החשמל המזין את מכשירי החשמל
מצויד במפסק מגן אוטומטי שמופעל
בזרם דלף רגישות 30 מיליאמפר.

בכלים ידניים יש לבדוק:

סוג כלי מטלטל	משימות לבדיקה	
פטיש	- פדחת הפטיש ללא פטרייה, קת תקינה ואחיזת ראש פטיש אל הקת בעזרת טריז. - אין לצבוע את קת הפטיש ועליה להיות חלקה. - עבודה ע"י אחיזה בחלק העליון של הקת. - בקרב חומרים מתלקחים יש להשתמש בפטיש מחומר שאינו יוצר ניצוצות - פטיש בעל ראש רך (גומי/פלסטיק/טפלון). - עובדים אחרים אינם בקו העבודה.	
מפתח פתוח ומפתח "רינג"	- המפתח מתאים לראש הבורג. - אין להשתמש במאריך או לבצע תיקונים בריתוך. - אין להכות בפטיש על המפתח. - עבודה תמיד במשיכה לכיוון הגוף ולא להיפך.	
מברג	- סוג, גודל ולהב המברג מתאימים לראש הבורג. - שימוש להברגה בלבד, ללא הכאות פטיש או מינוף לחילוץ חלקים.	
סכין וחיתוך	- להב מכונן כלפי חוץ ולא לכיוון הגוף. - היד החופשית מוגנת ע"י כפפה. (מומלץ שימוש בסכין בעלת מגן או להב הקופצת פנימה בתום החיתוך (סכין בטיחותית) או סכין יפנית).	
שופין	- הקת מתאימה ותקינה. - ניקוי אך ורק עם מברשת פלדה.	

בנוסף, חשוב לבדוק בפרט במכשירי החשמל הבאים:

סוג כלי מטלטל	משימות לבדיקה	
אבן משחזת ידנית / דיסק חיתוך ידני	✓ לפני הרכבת האבן, בוצעה בדיקה חזותית ובדיקת צליל לאיתור סדקים. ✓ האבן משמשת רק להשחזה ודיסק רק לחיתוך. ✓ מהירות הסיבוב וקוטר הקדח של האבן מתאימים למהירות ולקוטר ציר הכלי. ✓ מגן האבן מורכב באופן יציב ואומי ההידוק מוברגים היטב.	
כלים פניאומטיים (המופעלים באמצעות אוויר דחוס)	✓ צנרת האוויר מונחת באופן שאינו מסכן עובדות ועובדים. ✓ קצות הצינורות מחוברים היטב באמצעים מכניים (שרשרת או תיל מתכת). ✓ אספקת לחץ האוויר מופסקת לצינור שאינו בשימוש. ✓ צינורות האוויר שלמים - ללא חתכים, בליטות ואזורים שחוקים. ✓ צינור האוויר מיועד ללחץ של 150% מהלחץ המרבי הנוצר במערכת.	

בדיקות בכלים מיטלטלים

1. בדיקות במחסן

גשו למחסן בו מאוחסנים הכלים ורשמו אילו בדיקות יש לבצע במחסן:

2. בדיקות טרם תחילת העבודה. סמנו:

- ☐ העובדות והעובדים עברו הדרכה על השימוש בכלים (הנתונים נמצאים בפנקס ההדרכה)
- ☐ בלוח החשמל יש מפסק זרם דולף אוטומטי ברגישות ma30
- ☐ בבדיקה נמצא שמפסק זרם דולף אוטומטי הינו תקין

3. בחרו בעמדת עבודה בה מתבצעת עבודה בכלי מיטלטל:

א. הכלי שבחרתם:

ב. אם מדובר בכלי המחובר לחשמל, בצעו את הבדיקות הדרושות ורשמו אילו בדיקות ביצעתם:

- ☐ על הכלי יש סימון של בידוד כפול.
- ☐ על הכלי מודבקת מדבקת תו תקן

רשמו בדיקות נוספות שביצעתם:

ג. רשמו כיצד תדריכו את העובדים לעבודה נכונה עם הכלי:

נוודא את ישום הדרישות הנוגעות לחומרים מסוכנים על ידי עיון בתיק הבטיחות של המפעל ובמהלך הסיורים:

1 בדיקת מסמכים

נעין בתיק הבטיחות של המפעל (או בתכנית ניהול בטיחות) ונוודא:

- ☒ קיים נוהל עבודה עם חומרים מסוכנים.
- ☒ בתוכנית ניהול הבטיחות מתוכנן תרגיל חרום עם חומרים מסוכנים.
- ☒ הסיכונים של החומרים המסוכנים מופיעים בפרק "ניהול סיכונים" של תכנית ניהול הבטיחות.
- ☒ מבדקי הבטיחות שנערכים במפעל כוללים בדיקת חומרים מסוכנים.
- ☒ העובדים עברו הדרכה על חומרים מסוכנים (יצוין בפנקס ההדרכה).
- ☒ בוצע ניטור סביבתי בעמדות עבודה של גורמים מזיקים.

2 בדיקת אחסון חומרים מסוכנים

נסייר במפעל ונוודא:

- ☒ גיליון הבטיחות נמצא בעמדת העבודה ובצמוד לחומרים המסוכנים במקום האחסון.
- ☒ אחסון החומרים המסוכנים מתבצע בהתאם לדרישת סעיף 7 בגיליון הבטיחות.
- ☒ במקום אחסון חומ"ס קיים שילוט בהתאם לדרישות החוק.
- ☒ החומרים מאוחסנים באריזתם המקורית, או עם מדבקת זיהוי במידה ונמצאים באריזה מאולחרת.
- ☒ החומרים אינם מאוחסנים בקרבה לחומרים אחרים שאינם עלולה להיווצר תגובה אלימה (אורגניים ואי אורגניים, חומצות ובסיסים, נוזלים ואבקות).
- ☒ חומרים מסוכנים דליקים אינם מאוחסנים בקרבה למקור חום או אש.
- ☒ ציוד שמותקן במקום אחסון חומרים דליקים מוגן מהתפוצצות.
- ☒ אריזות של חומרים נוזליים מאוחסנים בחוץ מאצרה בקיבולת 110% לפחות ביחס לקיבולת האריזות.
- ☒ גילוי גז מאוחסנים במקום מוצל, בעמידה וגם מכסי ברזים, קשורים לקיר או בחוץ כלוב יציב.

אחסון בהתאם לסעיף 7 בגיליון הבטיחות

שילוט חומרים מסוכנים בהתאם לחוק

3 בדיקות מול העובדים

נסייר במפעל ונוודא:

- ☒ לעובדים סופק ציוד מגן אישי העונה לדרישות סעיף 8 בגיליון הבטיחות.
- ☒ העובדים משתמשים בכל ציוד המגן האישי שסופק להם.
- ☒ נתשאל את העובדים בחומ"ס ונוודא שהם מכירים את הסיכונים הנובעים מעבודה עם החומר.
- ☒ העובדים הודרכו והבינו את ההדרכה.

תשאול עובדים

שימוש בציוד מגן אישי מתאים

4 בדיקת אמצעי מיגון וטיפול במקרה של אירוע חומ"ס

נסייר במפעל ונוודא:

- ☒ בסמוך לעמדות העבודה עם חומ"ס מותקנות מערכות אוורור ויניקה.
- ☒ ציוד שמותקן במקום אחסון חומרים דליקים מוגן התפוצצות.
- ☒ במקום ישנם אמצעים לטיפול בדליפת חומר ואמצעי נטרול (לדוגמה: שרולי ספינה, נסורת).
- ☒ דרכי המילוט פנויות.
- ☒ קיימים אמצעים לכיבוי אש בהתאם לדרישות סעיף 5 בגיליון הבטיחות.
- ☒ ערכת עזרה ראשונה נמצאת במקומה.

דרכי המילוט פנויות

נסורת לספינת חומ"ס שדלף

בדיקות חומרים מסוכנים

בחרו חומר איתו מתבצעת עבודה במפעל ובצעו עליו את הבדיקות.

1. בדיקות אחסון. סמנו:

- ☐ גיליון הבטיחות נמצא במקום האחסון של החומר
- ☐ אחסון החומרים מתבצע בהתאם לסעיף 7 בגיליון הבטיחות
- ☐ במקום אחסון החומר יש שילוט העונה לדרישות החקיקה
- ☐ החומר ארוז באריזתו המקורית. או שמודבקת על האריזה תווית זיהוי של החומר
- ☐ החומר מרוחק מחומרים אחרים איתם עולה להיווצר תגובה אלימה
- ☐ החומר מרוחק ממקור אש
- ☐ דרכי המילוט פנויות

במידה ולא סימנתם את כל הסעיפים, רשמו כיצד פעלתם:

2. בדיקות בעמדת העבודה. ענו על השאלות:

א. העמדה שבחרתם:

ב. איזה חומר מסוכן נמצא בעמדת העבודה?

☐ גיליון הבטיחות נמצא בעמדת העבודה

ג. אילו סיכונים קיימים בחומר זה?

ד. איזה ציוד מגן אישי נדרש בעבודה עם חומר זה?

- ☐ ציוד המגן האישי עונה לדרישות סעיף 8 של גיליון בטיחות
- ☐ העובד או העובדת יודעים כיצד להשתמש בציוד המגן האישי

במקרה של תקלה או חוסר בציוד יש להפסיק את העבודה, להתריע בפני המעסיק ולבקש את החלפתו

1

בסיום בשטח המפעל, נודא:

המגנים הקיימים מתאימים
לחלקים המסוכנים במכונה

הגידור הקיים
הוא גידור לבטח

כל החלקים המסוכנים
במכונה מוגדרים

2

אם הוסר הגידור במכונה לצורך טיפול והוא מופעלת ללא מגן נודא:

המגן הוסר לזמן קצר ורק למטרת: בדיקה, סיקה,
כוונון, הרכבה או העברת רצועה בתמסורת
(על פי אישורו של מפקח העבודה הראשי).

מפעיל המכונה הוא אדם "כשיר" מעל גיל 18
ומתקיימים לגביו התנאים הבאים:

• הוא התמנה במפורש ע"י המחזיק במקום (המעסיק/ה)
ובכתב לצורך העבודות הללו

• הוא הוכשר במידה מספקת לעבודה המסוימת ומכיר את
הסכנות הכרוכות שבהפעלת המכונה לצרכים האלו בלבד

כל סולם המשמש
לביצוע הפעולה קבוע
לבטח, קשור לבטח או
מוחקק היטב בידי אדם אחר

מפעיל המכונה לבוש סרב
עשוי חתיכה אחת, הדוק לגוף
ובמצב תקין, רכוס, ללא קצוות
חשופים ורפויים וכלי כיסים
חיצוניים חוץ מכיס אחורי;
(לא יחול על מכונן מכונת כלים
או מכונאי מוסמך אתר המועסק
בכיוון מכונה שמחפידו לכוונה).

3

נדרש את העובדים והעובדות בנוגע לחלקים
המסוכנים במכונה ולחובת גידור מתאים

4

אם נמצאה מכונה שפועלת ללא מיגון מתאים,
יש לבקש לעצור את הפעולה, להודיע למעסיק/ה
ולהסביר למפעיל/ת המכונה על הסכנה שבהפעולתו/ה.

גידור מכונות – הבדיקות הנדרשות

בחרו מכונה מתאימה לביצוע הבדיקות וענו על השאלות:

1. המכונה שבחרתם:

2. הגדירו אילו חלקים מסוכנים יש במכונה:

3. רשמו אילו סכנות קיימות בכל החלקים שרשמתם בסעיף 2 (לכידה/מכה):

4. סמנו את הבדיקות שביצעתם:

☐ כל החלקים המסוכנים במכונה מגודרים

☐ המגנים הקיימים מתאימים לחלקים המסוכנים במכונה

פרטו את סוגי המגנים הקיימים:

5. אם מצאתם חלקים מסוכנים שאינם מוגנים, על אילו סוגי מגנים תמליצו?

6. האם קיימים במכונה אמצעי הגנה נוספים? פרטו:

7. על אילו אמצעי הגנה נוספים במכונה תוכלו להמליץ?

8. אם המכונה פועלת ללא גידור, (שלא לצורך ויסות/כיול/שימון המכונה) סמנו את הפעולות שביצעתם:

- ☐ בקשה לעצירת המכונה
- ☐ הודעה למעסיק
- ☐ הדרכת העובד/ת על הסכנה שבפעולתו

9. אם אחד המגנים הוסר מהמכונה לצורך ויסות/כיול/שימון המכונה, ודאו וסמנו:

- ☐ הבדיקה מתבצעת ע"י אדם "כשיר"
- ☐ קיים מינוי בכתב חתום על ידי המחזיק/ה במקום (המעסיק/ה)
- ☐ האדם הכשיר הוכשר במידה מספקת לעבודה אותה התבקש לבצע ומכיר את הסכנות הכרוכות בהפעלתה
- ☐ הוא לבוש סרביל עשוי חתיכה אחת הדוק לגוף ובמצב תקין, רכוס, ללא קצוות חשופים או רפויים ובלי כיסים
- ☐ חיצוניים מלבד כיס אחורי
- ☐ כל סולם המשמש לביצוע הפעולה קבוע לבטח או מוחזק היטב בידי אדם אחר

נוודא את יישום הדרישות הנוגעות לעבודה בגובה על ידי עיון ברישומים ומסמכים, וגם בעת הסירים במפעל:

תשאול עובדים

- בסיוורנו במפעל נתשאל את העובדים ונוודא:
- העובדים מבינים ומודעים לרמת הסיכון בעבודה בגובה.
 - העובדים יודעים כיצד להשתמש בציוד המגן האישי.
 - נתעניין גם בבריאות העובדים ונשים לב שהעובדים אינם תחת השפעת סמים או אלכוהול.

בדיקת אישורי עבודה בגובה

- נעניין בפנקס ההדרכה ובאישורי ההסמכות, ונוודא:
- שהמדריך בעל הסמכה והסמכותו בתוקף.
 - שאישור לעבודה בגובה בתוקף ושהעובד מוסמך לעבודה אותה הוא מבצע.
 - לדוגמה: עובד שהודרך והוסמך לביצוע עבודה על סולם ועל גגות שבירים או תלולים בלבד, אינו רשאי לבצע עבודה מתוך במת הרמה או סל הרמה.

בדיקת כלים, פיגומים וציוד מגן אישי

נעניין ברישומים בתיק הבטיחות במפעל ובתסקירי בדיקת כלים ונוודא:

- ציוד המגן האישי לעבודה בגובה בדוק ותקין.
- העובדים משתמשים בציוד מגן אישי המתאים לסוג העבודה.

- פיגומים מותקנים ומאושרים בהתאם לתקנות.

- אבזורי הרמה ומתקני הרמה (סל להרמת אדם, מלגזה, במת הרמה) בדוקים (בדיקה בתוקף) ותקינים.

ביצוע עבודה בגובה

כאשר עבודה מבוצעת בגובה, נוודא הימצאותו של אדם נוסף על הקרקע.

בעבודה עם מלגזה:

- המלגזה נבדקה ואושרה להרמת הסל.
- מפעיל המלגזה צבר ניסיון של שנה לפחות.
- מפעיל המלגזה נשאר בתא ההפעלה כל זמן שהסל מורם.
- העובד בסל רתום באמצעות מערכת למניעת נפילה (ולא במערכת בלימת נפילה) ולא יוצא ממנו בזמן העבודה.

בעבודה מתוך במת הרמה:

- מפעיל הבמה מוסמך להפעלתה.
- העובד בבמה רתום באמצעות מערכת למניעת נפילה (ולא במערכת בלימת נפילה) ולא יוצא ממנה בזמן העבודה.

עבודה בגובה – הבדיקות הנדרשות

בחרו עמדה בה מתבצעת עבודה בגובה וענו על השאלות בהתאם לסוג העבודה:

1. העמדה שבחרתם:

☐ בעמדת העבודה מתבצעת עבודה בגובה

2. באילו הסמכות מחזיקים העובדים והעובדות בעמדה?

3. אילו אמצעים משמשים את העובדות והעובדים לבלימת נפילה או למניעת נפילה?

4. איזה ציוד מגן מומלץ לשימוש בעמדה זו?

☐ ציוד המגן האישי עומד בדרישות התקן

5. במידה ונעשה שימוש בכלים כמו: סל הרמה, במת הרמה, מלגזה, פיגום נייד, עיינו בתסקיר הבדיקה וודאו שהכלים שבשימוש נבדקו בתדירות המתאימה ועל ידי בודקות או בודקים מוסמכים.

רשמו: באילו כלים נעשה שימוש בעמדה?

☐ הכלים נבדקו על ידי בודק מוסמך ונמצאו תקינים

6. אם לצורך הרמת אדם בסל נעשה שימוש במלגזה, ודאו וסמנו:

☐ מפעיל המלגזה הוא בעל רישיון בתוקף וניסיון של שנה לפחות

☐ מפעיל המלגזה נשאר בתא הפעלה עד להורדת הסל

סקר סיכונים

המשימות שלנו

סקר סיכונים – המשימות שלנו

בחרו עמדת עבודה במפעל ומלאו את הפרטים בטבלת זיהוי הסיכונים:

מס'	עמדה / תהליך	גורם סיכון	תוצאה מיישום הסיכון

סקר סיכונים

איתור וסילוק מפגעים – המשימות שלנו

סיירו במפעל או הצטרפו למשימת זיהוי סיכונים. אם זיהיתם מפגע, פעלו בהתאם לנוהל ומלאו סקר מפגעים בהתאם לפרמטרים הבאים:

שם העמדה/תהליך/מקום עבודה	תיאור המפגע	שיוך לסיכון (לסמן)	פגיעה אפשרית	עבירה על החוק	המלצה לפעולות מתקנות	החלטת מנהל המפעל
		☐ חשמל ☐ אש ☐ פיזי ☐ כימי ☐ (חומ"ס) ☐ ביולוגי ☐ מכני ☐ ארגונומי				

☐ בוצעו כל הפעולות על מנת לסלק את המפגע בהתאם לנוהל

בקרה על הדרכת עובדים – המשימות שלנו

בחרו עמדת עבודה ובצעו בקרה על ביצוע ההדרכה בעמדה זו. ענו על השאלות הבאות:
1. העמדה שבחרתם:

2. אילו סיכונים זיהיתם בעמדת העבודה?

מסירת מידע

עיינו בפנקס ההדרכה וסמנו:

- ☐ ההדרכות בוצעו בתדירות המתאימה
- ☐ המדריך או המדריכה מוסמכים בהתאם לתקנת **מסירת מידע והדרכת עובדים** להדרכה על הסיכונים הרלוונטיים
- ☐ כל העובדים והעובדות הודרכו בנוגע לכל הסיכונים בעמדת העבודה

3. **בצעו תשאול של העובדים וודאו שהם עברו הדרכה ומכירים את כל הסיכונים בעמדת העבודה. רשמו, האם קיימים בעמדה סיכונים שאינם מוכרים לעובדים?**

- ☐ וודאו מול המחזיק במקום שהעובדות והעובדים יתודרכו אודות הסיכונים הנוספים בעמדת העבודה

בירור תאונות – הבדיקות הנדרשות

במקרה שהתרחש אירוע בטיחותי במפעל, בצעו את הבדיקות הנדרשות וענו על השאלות:

1. **What?** תארו בקצרה את האירוע הבטיחותי שהתרחש:

2. מידע נוסף שאספתם בהסתמך על נתונים נוספים שבדקתם כדי לקבל תמונה מלאה (בהתאם לצורך):

א. מידע ממסמכים, נהלים ופנקסי הדרכה:

ב. נתונים ממכשירי מדידה ומצלמות במעגל סגור

ג. נתונים מתשואל עובדים אודות האירוע

3. **Why?** השתתפו בישיבת ועדת הבטיחות ובהתאם לדיון ציינו את הסיבות להתרחשות האירוע הבטיחותי:

4. **Which?** רשמו את מסקנות הוועדה ובאילו פעולות הוחלט לנקוט על מנת למנוע אירועים חוזרים בעתיד:

מסקנות:

פעולות למניעת אירועים חוזרים בעתיד:

☐ כל המלצות הוועדה יושמו על ידי המחזיק או המחזיקה במקום העבודה

מזל טוב!

סיימתם את הלמידה לקראת הכשרתכם כנאמני בטיחות. הכרתם את כל גורמי הסיכון בהם אתם עשויים להיתקל במהלך העבודה ותרגלתם דרכים מגוונות שיסייעו לכם להקטין את הסיכונים ולשמור על בריאות העובדות והעובדים. למדתם ותרגלתם גם תהליכי עבודה חשובים בהם תיקחו חלק כנאמני בטיחות במפעל.

עכשיו אתם מוכנים להיות העיניים של הבטיחות במפעל שלכם!

בהצלחה!

